Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach, Rynek 12.

Nr. 117. Katowice, wtorek 22-go maja 1928 **Rok 27.**

Wybory w Niemczech.

Polacy nie zdobyli żadnego mandatu.

Bytom. (Tel. wł.) Dzień wyborów przeszedł na całym Śląsku spokojnie. Udział wyborców polskich był na ogół słaby. Chociaż bowiem władze zapowiadały, że będą zwalczać wszelki teror, to jednak postawa żywiołów nacjonalistycznych była tego rodzaju, że odstraszała wielu wyborców, zwłaszcza kobiety od głosowania. Tej okoliczności w dużej mierze przypisać należy niekorzystny dla Polaków wynik wyborów. Liczba głosów polskich bowiem spadła i nie osiągnęła przepisanej dla zdobycia sejmowego mandatu cyfry 40.000 głosów. Wobec tego Polacy nie zdobyli żadnego mandatu ani do sejmu ,ani do parlamentu.

Do parlamentu Polacy otrzymali ogółem 30.052 (w ostatnich wyborach w r. 1924 było 41.409).

Do Sejmu pruskiego otrzymali 34.231 (w r. 1924 było 40.898).

Inne partje osiągnęły następującą ilość głosów:
Centrum 224.584 (przybyło 7000).
Soscjaliści 70.388 (przybyło 34.154).
Narodowa partja ludowa 96.320 (ubyło 19.100).
Komuniści 71.734 (przybyło 6.000).
Stresemanowcy 15.000.

Do parlamentu wybrani więc zostali ze Śląska: 3 centrowcy, 1 nacjonalista, 1 socjalista, 1 komunista.

Berlin. (WTB). W niedzielę odbywały się w całem państwie wybory do parlamentu, a w Prusach także wybory do sejmu pruskiego. W stolicy od samego rana panował niezwykle ożywiony ruch. Zwłaszcza w dzielnicach robotniczych udział ludności w wyborach w agitacji był bardzo liczny. Po mieście jeździł mnóstwo samochodów, przystrojonych w chorągiewki. Z samochodów rozrzucane są odezwy i ulotki.

O godzinie 10-tej rano zaczął padać deszcz, który w późniejszych godzinach wpłynął na słabszy udział w wyborach. Mimoto udział wyborców wynosił w Berlinie i w państwie około 75 %.

W wielu miejscach przychodziło do starć pomiędzy agitatorami poszczególnych partji. Policja musiała wielokrotnie wkraczać i zbyt opornych aresztować. Do poważniejszego zajścia przyszło w północnej części Berlina, gdzie komuniści napadli na filję socjalistycznego dziennika „Vorwärts." Przywołany telefonicznie oddział policji rozproszył napastników i aresztował 5 komunistów i jedną kobietę.

Wrocław. (WTB.) Popołudniu przyszło do starcia pomiędzy komunistami a napastnikami, przyczem kilkanaście osób zostało zranionych. Policja przeszkodziła dalszej bójce.

Berlin. (WTB.) Według dotychczasowych wiadomości dzień wyborów minął w państwie na ogół spokojnie. Tylko w niektórych miejscowościach przyszło do nieznacznych starć pomiędzy agitatorami. Do poważniejszego zajścia doszło w Barmen, gdzie nacjonaliści napadli na socjalistów, przyczem z obydwóch stron padły strzały, od których zranione zostały dwie dziewczynki, stojące na uboczu.

Berlin. (WTB.) Według dotychczasowych obliczeń wyniki wyborów do parlamentu są następujące: Socjaliści zdobyli 100 mandatów. Niemiecko-narodowa partja ludowa 44 mandaty. Stresemanowcy 32 mandaty. Komuniści 34 mandaty. Demokraci 16 mandatów. Bawarska partja ludowa 4 mandaty. Stronnictwo gospodarcze 15 mandatów. Radykalni nacjonaliści 9 mandatów.

Berlin. (PAT.) Z dotychczasowych wyników wyborczych można już teraz w przybliżeniu zorjentować się, jak wypadną wybory dla główniejszych stronnictw. Niemiecko-narodowi wykazują spadek głosów, wynoszący około 20 %. Socjaliści zyskali około 20 %. Również dał się zauważyć wzrost ilości głosów komunistycznych. Partja niemiecko-ludowa oraz demokratyczna wyjdą z obecnych wyborów osłabione. Frekwencja wyborcza w całych Niemczech niezwykle silna. W żadnym z okręgów nie była niższa niż 75 %. W znacznej części okręgów udział wyborców przewyższał 95 % upoważnionych do głosowania.

Rozłam w chrześcijańskiej demokracji.

Od jakiegoś czasu wśród Chrześcijańskiej Demokracji Śląska zauważyć się dało rozdwojenie. Stosunki te doprowadziły wreszcie do tego, że nastąpił rozłam. Część członków z posłem Janickim na czele wystąpiła za stronnictwa. Zarząd Wojewódzki potwierdził to wystąpienie, uchwalając w sobotę wykluczenie posła Janickiego ze stronnictwa.

W niedzielę odbyło się zebranie, zwołane przez tymczasowy komitet tych członków chrześcijańskiej demokracji, którzy ze stronnictwa wystąpili. Uchwalono wysłać do Warszawy delegację, kótra ma z zarządem centralnym stronnictwa omówić przystąpienie tej grupy, a to dlatego, że właściwie śląski odział chrześcijańskiej demokracji wskutek stanowiska swego podczas wyborów, do ogólno-polskiej Chrześcijańskiej Demokracji nie należy.

Równocześnie odbył się zjazd dotychczasowej Chadecji powiatu katowickiego, na którym potępiono działalność posła Janickiego i uchwalono wezwać go do złożenia mandatu do Sejmu Śląskiego.

Biskup Bandurski w Warszawie.

Warszawa. (PAT). J. E. ks. biskup Bandurski rpzybył do Warszawy w związku z uroczystościami wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. W sobotę przyjęty był przez Marszałka Piłsudskiego oraz wicepremjera Bartla. Ks. Biskup Bandurski złożył wizyty nuncjuszowi papieskiemu monsignore Marmaggi'emu, marszałkom Sejmu i Senatu. W niedzielę ks. biskup Bandurski odprawił w katedrze mszę św. dla członków organizacyj wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. Następnie udał się na plac Saski, gdzie wygłosił podniosłe i patrjotyczne kazanie, którego wysłuchało przeszło 8.000 młodzieży, należącej do organizacyj wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego i wielu oficerów. Następnie przed ks. biskupem oraz ministrem Dobruckim i dowódcą korpusu odbyła się defilada młodzieży.

Kard. Kakowski w Paryżu.

Paryż. (PAT.) Kardynał Kakowski wraz z biskupem Przeździeckim obecni byli w niedzielę w bazylice Sacre-Coeur na Montmartre na uroczystej mszy św. celebrowanej przez kardynała Dubois, który w południe wydał śniadanie na cześć Gości. Po południu obaj polscy Dostojnicy kościelni wzięli udział w nieszporach, odprawionych w kościele polskim.

Proces moskiewski.

Moskwa. (PAT.) Trybunał przyjął zaproponowany przez Krylenkę projekt, na który zgodziła się obrona, a zgodnie z którym trybunał zajmować się będzie przedewszystkiem działalnością oskarżonych w Zagłębiu Donieckiem, a następnie charakterystyką stosunków w Charkowie. Kwestje stosunków z zagranicą, nie nadające się do ogłoszenia, mają być rozpatrywane na specjalnej rozprawie, przy drzwiach zamkniętych.

Pokojowa polityka Polski

Na podstawie informacyj, otrzymanych drogą telegraficzną, podaliśmy w krótkości wiadomość o mowie, jaką wygłosił minister spraw zagranicznych, Zaleski, w komisji spraw zagranicznych o polityce zagranicznej Polski. Obecnie nadeszły szczegóły tej mowy, która określa dokładnie dążenia pokojowe Polski. Dążenia te są tak widoczne we wszystkich posunięciach rządu, że wobec tych faktów umilkły głosy zagranicy, posądzające Polskę o militaryzm i chęć wywołania awantur wojennych.

Dłuższy ustęp poświęcił minister projektowi amerykańskiemu co do uznania wojny za zbrodnię. Czy Polska przystąpi do paktu, jeszcze nie wiadomo, a to wobec tego, że rozmaite państwa zgłosiły poprawki, nie jest więc pewne, jak wyglądać będzie ostatni projekt. W każdym razie Polska będzie się domagała uwzględnienia następujących punktów:

1. Nowy pakt nie może w niczem być sprzeczny z paktem Ligi Narodów. Może on najwyżej dopełniać go tam, gdzie chodzi o zapobieżenie nowej wojnie.

2. Umowy paktu nie powinny uniemożliwiać obrony państwa w razie napadu.

3. Jeżeli jedno z państw, które podpisało pakt, rozpoczęło zaczepne kroki wojenne — wszystkie inne państwa winny być zwolnione ze swych zobowiązań. Mam przekonanie — mówił minister — że propozycja p. Kelloga odpowiada pierwszemu przytoczonemu przezemnie warunkowi. Co do następnych punktów, to z komentarzy zawartych w umowach p. Kelloga wnioskuję, iż nasz punkt widzenia pokrywa się w tym względzie z punktem widzenia wnioskodawcy. Wreszcie jeszcze jedno zastrzeżenie: Jeżeli drugi punkt propozycji p. Kelloga, to jest zobowiązanie załatwienia sporów na drodze pokojowej miał ulec zmianie — to wtedy musielibyśmy uwarunkować nasze przystąpienie do paktu zupełnie jasnem kategorycznem stwierdzeniem, że wszelkie postępowanie arbitrażu musi być wykonane jedynie na zasadzie istniejących traktatów.

Przechodząc do innych spraw, minister Zaleski poruszył sprawę mniejszości. Na uwagę zasługuje przedewszystkiem kwestja szkolnictwa mniejszościowego na Górnym Śląsku. Wyrok Trybunału haskiego, który zapadł dnia 27 kwietnia b. r. utwierdził tezę polską zeŝrodkowaną w tem, że szkoły mniejszościowe przeznaczone są wyłącznie dla dzieci należących do mniejszości i że przynależność do mniejszości jest faktem — niezależnym od woli osoby odpowiedzialnej za wychowanie dziecka. W ten sposób Trybunał jednocześnie odrzucił tezę przeciwną. Wyrok ten stworzył tak pożądaną jasną sytuację na Górnym Śląsku. Faktyczna przynależność do mniejszości będzie odtąd w myśl orzeczenia Trybunału haskiego nieodzownym warunkiem uczęszczania dzieci do szkół mniejszościowych. Rada Ligi w najbliższym czasie będzie miała za zadanie zastanowić się w związku z wyrokiem wspomnianego Trybunału nad kwestją egzaminów i zadecydować, czy w tej chwili i w jakiej mierze mają być nadal utrzymane.

O stosunkach polsko-niemieckich powiedział p. Zaleski co następuje:

Polityka rządu polskiego w stosunku do Niemiec była nacechowaną dążeniem do rozszerzenia podstaw współpracy i normalnego współżycia opartego na istniejących traktatach. W stosunkach z Niemcami dążymy do normalizacji, przez usuwanie w miarę możności istniejących trudności w zagadnieniach spornych bądź też w kwestjach dotychczas nieunormowanych. Jak panom wiadomo, ważne sprawy o charakterze prawno-rozrachunkowym pozostają od dłuższego czasu przedmiotem rokowań delegacji polskiej i niemieckiej w Berlinie. Równo-

legle do wspomnianych rokowań prowadzone są pertraktacje w sprawie unormowania stosunków na pograniczu polsko-niemieckiem. Specjalnie podkreślić pragnę zawarcie w jesieni roku zeszłego umowy emigracyjnej z Polską, mającej doniosłe znaczenie dla naszego wychodztwa sezonowego. Zawarty został również tymczasowy układ, regulujący kwestję eksportu naszego drzewa do Niemiec w czasie jednorazowego porozumienia. Wychodząc z założenia, że podstawowym warunkiem normalnego współżycia obu państw jest uregulowanie wzajemnych stosunków gospodarczych, rząd polski dąży do możliwie szybkiej realizacji rokowań handlowych polsko-niemieckich.

Do omówienia szczegółów mowy p. Zaleskiego powrócimy niebawem.

Przegląd polityczny

Demonstracje litewskie przeciw Polsce.

Litwa obchodzi bardzo uroczyście dziesięciolecie swej niepodległości. Przy tej sposobności prezydent Smetona ogłosił odezwę do narodu, w której między innemi porusza kwestję Wilna. Podczas wszystkich uroczystości i przemówień ta kwestja stała na pierwszym planie. Prezes sądu najwyższego w swej przemowie oświadczył, że bez Wilna niema Litwy. Wilno musi być stolicą państwa litewskiego. Olbrzymie tłumy przyjęły tę przemówę z ogromnym zapałem.

Wobec tak bezceremonjalnych wystąpień Litwinów przeciwko Polsce trudno oczekiwać, aby pertraktacje polsko-litewskie doprowadziły do pomyślnego wyniku.

Prasa francuska o Woldemarasie.

W prasie ukazały się dalsze komentarze w sprawie polsko-litewskiej. Na łamach „Echo de Paris" Pertinax podkreśla uporczywe sprzeciwianie się Woldemarasa decyzji Rady Ligi. Streszczając przebieg pertraktacji od sesji grudniowej Pertinax zaznacza, że cała sprawa utknęła z powodu kwestji Wilna, w której należało się wyraźnie wypowiedzieć. Należy spodziewać się, że Rada Ligi Narodów nie pozwoli na dalsze kpiny ze strony Woldemarasa. Co się tyczy marszałka Piłsudskiego — pisze dalej Pertinax — to ma się wrażenie, że zadowolnił się on grudniową ugodą, pisaną zbyt ogólnikowo, wyrażając jedynie nadzieję, że czas pomoże załatwieniu kwestji. Gdy jednak tak nie było, będzie miał jeszcze więcej prawo żądać uznania słuszności możliwego wystąpienia czynnego, do którego może być doprowadzony.

Echa zamachu na przedstawiciela Rosji.

Śledztwo w sprawie zamachu na urzędnika przedstawicielstwa handlowego Sowietów — Lizarewa nie zostało jeszcze zakończone. W związku z dotychczasowymi wynikami dochodzenia komisarjat rządu zawiesił w czynnościach zarząd główny związku młodzieży rosyjskiej. Decyzję swą komisarjat rządu motywuje ujawnieniem niezgodnej ze statutem organizacji i szkodliwej dla państwa polskiego działalności niektórych członków władz związku młodzieży rosyjskiej. Specjalnie delegowany oficer policji opieczętował archiwum zarządu głównego i oddziału warszawskiego. Jednocześnie komisarz rządu Jaroszewicz wystąpił do ministra spraw wewnętrznych z wnioskiem o rozwiązanie organizacji młodzieży rosyjskiej na całym terenie Rzplitej. W motywach wniosku przytoczony jest między innemi fakt, że w ciągu niespełna 8 miesięcy dokonano dwóch zamachów na członków przedstawicielstwa sowieckiego w Warszawie. W obu tych wypadkach sprawcami zamachu byli młodzi emigranci rosyjscy, związani ideowo lub organizacyjnie ze związkiem młodzieży rosyjskiej.

Rząd polski przygotowuje już odpowiedź na dwie noty sowieckie wystosowane do Warszawy w związku z zamachem na Lizarewa. Rząd polski uwzględni w swej nocie wynik śledztwa w sprawie Wojciechowskiego oraz konsekwencje, jakie wyciągnięte zostały w stosunku do związku młodzieży rosyjskiej w Warszawie. Nota wysłana będzie prawdopodobnie w początkach przyszłego tygodnia.

Dwie miary.

Prasa niemiecka, w szczególności zaś republikańska, z wielkiem oburzeniem występuje przeciw rozporządzeniu Mussoliniego, rozwiązującemu wszystkie stowarzyszenia niemieckie w Tyrolu południowym i twierdzi, że fakt ten jest nowym krokiem rządu faszystowskiego w kierunku sterroryzowania i wytępienia ludności niemieckiej w Tyrolu. „Vossische Zeitung", wskazując na fakt powyższy, ostrzega, przed sferami nacjonalistycznemi w Niemczech, które zawsze z gotowością wyciągają rękę do zgody z Włochami w imię solidarności z ruchem faszystowskim.

Dziwne są pretensje Niemców. Oburzają się na Mussoliniego, a sami przykładają rękę do prześladowania Polaków w Niemczech.

Skutki gospodarki bolszewickiej.

Rosja, która zawsze miała nadmiar zboża i nie odczuwała braku nawet w czasie nieurodzaju, obecnie coraz bardziej pod tym względem upada. Według oficjalnych danych statystycznych, zbiory zapowiadają się średnio, w niektórych zaś prowincjach nawet źle, w szczególności na Kubaniu, w północnym Kaukazie oraz na Ukrainie, gdzie długa zima i wilgotna wiosna zniszczyły zasiewy. Przygotowywanie zapasów zboża, wobec dotychczasowych słabych wyników, odbywa się pod ścisłą kontrolą centralnych władz sowieckich oraz przy stosowaniu nacisku po wsiach.

Jak na ten nacisk reagować będą chłopi rosyjscy, stanowiący olbrzymią większość ludności rosyjskiej, okaże przyszłość. W każdym razie dobrowolnie nie będą chcieli oddawać zboża. Nacisk rządu będzie zatem musiał przyjąć formy ostre, które doprowadzić mogą do poważnych następstw.

Bunty w wojsku francuskiem.

Niedawno donosiliśmy o procesie, jaki toczył się we Francji przeciwko żołnierzom, którzy się zbuntowali i usiłowali znieważyć przełożonych. Obecnie, donoszą znowu o nowym buncie, jaki wydarzył się w Nantes podczas przyjazdu rekrutów. Grupa młodzieży komunistycznej odprowadziła rekrutów wśród śpiewu międzynarodówki aż pod bramy koszar. Tutaj przyszło do starcia ze strażą. Przytem znieważono kapitana i dwóch podoficerów. Kilku opornych zaaresztowano.

Wartość faszyzmu.

Prof. W. L. Jaworski poświęca faszyzmowi ciekawy artykuł w „Dniu Polskim", w którym pisze, że faszyzm podjął się rozwiązania dwóch kwestyj; walki klas i parlamentaryzmu. Żadnej z tych kwestyj nie rozwiązał, a poprostu je zignorował. Kwestji walki klas nie rozwiązał, bo przesunięcie punktu ciężkości ze sprawy podziału dóbr na sprawę produkcji nie usuwa przecież z widowni świata tej pierwszej.

Kwestja parlamentaryzmu jest kwestją mniejszości. Faszyzm mniejszość unicestwia, w taki czy inny sposób pozbawia ją uczestnictwa w państwie, państwo jego bowiem składa się z ludzi, jednakowo-myślących".

A natomiast pod głośnym gestem faszystowskim kryją się prawdziwe niebezpieczeństwa. Absolutyzm faszystowski, jak każdy absolutyzm, jest niebezpiecznym z obydwóch stron. Po stronie rządzących wiedzie do rządów kliki. Po stronie rządzonych zaś do degeneracji. Nacjonalizm jest drugiem niebezpieczeństwem. Każdy nacjonalizm jest demagogją, budzi namiętności, pewien, że potrafi je opanować. I rzeczywiście, dopóki faszyzmowi towarzyszyć będzie sukces, niebezpieczeństwa te będą utajone. Ale pierwsza klęska wydobędzie je na wierzch, a wówczas biada państwu. Jeżeli to wszystko, co Mussolini obecnie robi, dąży tylko do wychowania narodu, to nie osięgnie tego celu, jeżeli tego wychowania nie oprze na trzech podstawach; 1) na religji, 2) na kontroli rządu i 3) na samorządzie.

Radykalne reformy w Turcji.

W Turcji powojennej dokonywują się doniosłe przeobrażenia wewnętrzne. Duch postępu toruje sobie coraz bardziej drogę do wszystkich dziedzin życia. Obecny rząd nie robi sobie wiele ceremonji i walczy z zakorzenionymi przesądami. Zniesiono podstawowy przywilej świata mahometańskiego, mianowicie wielożeństwo. Następnie usunięto religję na drugi plan. Obecnie rząd idzie w swym zapale reformatorskim jeszcze dalej i opracowuje projekt ustawy przeciwko małżeństwom Turków z cudzoziemkami. Każdy Turek, który ożeni się z cudzoziemką ma być usuwany ze stanowiska i traci prawo do emerytury. Według informacji dzienników prawo to ma nawet działać wstecz, to znaczy, Turcy już ożenieni z cudzoziemkami będą usuwani z posad.

Aleksander Kornel Dobrowolski.

KU LEPSZEJ DOLI.

35) —o— (Ciąg dalszy).

Zwątpienie w ostateczny rezultat zmagań z życiem, tak bohatersko dotąd zwalczane, podniosło nagle głowę. Od śmierci Janka boryka się z losem, nie pragnąc dla siebie niczego, żeby tylko tym chłopakom było dobrze. Od ust odejmowała sobie, a im podsuwała. Mimo, iż nieprzyzwyczajona była do prostych potraw, udawała przed synami ogromny smak do kapusty i ziemniaków.

— Jedzcie mieso, bo ja przepadam za kapustą, — mówiła tak często, że młodzi Wolińscy uwierzyli wreszcie w ten apetyt.

Ileż razy przerabiała każdą sukienkę! A gdy już od ojca, lub której z sióstr otrzymała w podarunku materjał na kostjum, co zresztą przytrafiło się ze trzy razy w czasie wdowieństwa, najpierw zastanawiała się głęboko nad tem, czy materjał nie byłby odpowiedni na ubrania dla synków, i dopiero, widząc gwałtowną opozycję rodziny, odstępowała od zamiaru i szyła coś dla siebie.

Wiele znajomych pań dawało jej w dalszym ciągu do ubierania kapelusze. Cały dochód pochłaniały potrzeby synów. A przecież tych potrzeb było tak wiele... Sobie sprawiała pani Wolińska chyba coś takiego, bez czego nie mogła się bezwarunkowo obejść.

Każdy egzamin synów okupywała niepokojem o jego wynik, a każde niepowodzenie bolało ją może więcej, niż bezpośrednio zainteresowanego.

Ostatnie lata były zwrotnemi w losach młodych Wolińskich. Bolek skończył szkołę kadecką, Władek zdawał przed kilku laty maturę, Staszek kończył praktykę księgarską, a tamci najmłodsi zbliżali się już także wielkiemi krokami do egzaminu dojrzałości. A każdy taki przełom odbijał się na jej zdrowiu. Bo przecież trzeba było więcej dbać o chłopców, iść spać później, a wcześniej wstawać, żeby móc zbudzić tych przemęczonych śpiochów, któremi już chyba zostaną do końca życia.

Bolek jest wreszcie oficerem, ale ta jego choroba dręczy panią Wolińską dzień i noc. Teraz znów ten drugi przyznaje się, że dolega mu serce. A na dobitek prowadzi się w ostatnich czasach nieszczególnie i pani Wolińska ma duże obawy, czy Kazek wogóle zasiądzie do matury. Już tam w szkole musieli się coś dowiedzieć o tem, że chłopak łazi po kawiarniach, a jego wybuchowa natura każe przypuszczać, że nie przyjmuje gładko upomnień przełożonych. Ot, ten zatarg z nauczycielem fizyki. Napewno wziął początek z tego, że Kazek był świadkiem niemiłej awantury, jaką miał profesor w kawiarni. Podobno któryś z uczniów narysował kredą na tablicy szkic, przedstawiający wyrzucenie gościa z knajpy. Ponieważ gość miał charakterystyczne podobieństwo do profesora, który pamiętał, iż Kazek był wówczas w kawiarni, posądzenie skierowało się zaraz w jego stronę.

— Gotów nie dopuścić go do egzaminu, — mówiła sobie pani Wolińska w strapieniu. — I co wówczas będzie?

Nerwowy okres przematuralny musiał się odbić na zdrowiu chłopca, zwłaszcza, że serce nie było w porządku. I znowu groziło odwleczenie się chwili, w której mogłaby już sobie powiedzieć: zrobiłam, co mogłam, a teraz niech już oni sami dają sobie radę na świecie.

Pani Wolińska otrząsnęła się z rozmyślań. Trzeba przecież postanowić coś konkretnego. Kazek musi iść do lekarza, a ona z nim pójdzie na nową golgotę macierzyńskiego serca.

Byli u lekarza. Pani Wolińska wróciła zapłakana i przez kilka dni nie mogła się uspokoić. Powiedział lekarz, że należy bardzo uważać na chłopaka. Nie można mówić o zdecydowanej wadzie serca, ale koniecznem jest przeciwdziałanie zastarzeniu się choroby. Alkohole i nikotynę trzeba poprostu wymazać z życia Kazka, no i nie dopuszczać do zdenerwowań.

— Co mamie dolega? — pytał Bolek, który już odbywał krótkie przechadzki po ogrodzie.

Opowiadała mu swoje strapienie, ale wnet pożałowała tego, gdy zobaczyła, że chłopak zasępił się.

— Że ja też nie potrafię opanować się! — wyrzucała sobie z żalem.

Zaczęła natychmiast łagodzić swe opowiadanie, wyszukując momenty, które miały osłabić pesymizm poprzednich słów. A w duszy czuła całą gorycz niewesołej rzeczywistości.

Gdzieś w połowie miesiąca nadeszło pismo z pułku, do którego przydzielono Bolka. Komenda wysyłała go na sześć tygodni do Zakopanego. Jakże ucieszyła się pani Wolińska z takiego obrotu sprawy! Tadek był już od kilku dni w Krynicy, Kazka zabrała do siebie na wieś ciotka Ela. Został w domu tylko Władek, który bez wytchnienia uczył się do egzaminu.

Mimo, iż ksiądz Ksawery zapraszał panią Wolińską do Czarnej, nie wyjechała ze względu na Władka, a po części z powodu choroby ojca, którego trzeba było pielęgnować. Pan Sator nadwerężył gdzieś nogę i kulał od dłuższego czasu. Mimo różnych zabiegów noga nie goiła się, a nawet przeciwnie chory czuł się coraz gorzej. Od tygodnia nie mógł wcale chodzić, a że przykrzyło mu się w łóżku, pani Wolińska przesiadywała przy nim, czytając gazetę, lub książkę.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Wtorek 22 maja

Św. Julji, panny i męczenniczki, † 439.
Śśw. Kastusa i Emiljusza, męczenników † 250.
Św. Faustyna, męczennika.

SŁOW.: WISŁAWA BŁ.

Wszystka chwała tej córki królewskiej, wewnątrz. (Psalm XLIV. 14).

W wielkości wybranych będzie miała chwałę, a między błogosławionymi będzie błogosławiona. (Eccl. XXIV. 4).

Zdania: Dobry człowiek wierzy w dobroć innych.
Kto nie jest z Bogiem —
Ten jest Jego wrogiem.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wsch. o godzinie 3,41, zach. o godz. 19,41. — Księżyc wsch. o godz. 5,47, zach. o godz. 23,37. Księżyc stoi w kwadraturze z Uranem (tj. 90 stopni).

Długość dnia wynosi 16 godzin 00 min.

Zmiany powietrza przed 100 laty: zmiennie. **Jutro:** ponuro, deszcz.

— **Ubezpieczenie na życie przez Pocztową Kasę Oszczędności.** Pocztowa Kasa Oszczędności kończy przygotowania w związku z uruchomien. działu ubezpieczeń życiowych, tak, iż w niedługim czasie rozpocznie w tym kierunku działalność. Ubezpieczenia te będą dostępne dla szerokich sfer społeczeństwa, gdyż miesięczne składki ubezpieczeniowe zależne od kwoty ubezpieczenia i terminu wypłaty, zaczynają się już od 3 złotych. Ubezpieczenia te można będzie zawierać również za pośrednictwem urzędów pocztowych, co stanowi znaczne ułatwienie dla klijenteli. Należy przypuszczać, iż ubezpieczenia życiowe w P. K. O. zdobędą w krótkim czasie dużą popularność w społeczeństwie, która zyskuje w ten sposób korzystny, dogodny i przezorny sposób lokowania swych oszczędności.

— **Monety jednozłotowe z niklu.** Na wtorkowem posiedzeniu komisji budżetowej oświadczył minister skarbu, że koszt bicia bilonu wyniesie 320.000 zł. Mają być bite 1—, 2— i 5-groszówki, których brak jest odczuwany. Oprócz tego będą też bite 2- i 5-złotówki, lecz nie obciąży to budżetu, bo na to pójdzie specjalna transza pożyczki stabilizacyjnej. Monety jednozłotowe będą w przyszłości bite z niklu.

— **Nowe ułatwienia w komunikacji pocztowej.** Ministerstwo poczt i telegrafów wprowadzi w najbliższym czasie nowe udogodnienie w ruchu pocztowym. Będą to tak zwane listy dworcowe. Za specjalną opłatą ryczałtową w wysokości 5 zł. miesięcznie każdy obywatel będzie miał prawo ekspedjować swe przesyłki wprost do dworcowych odziałów pocztowych — przyczem przesyłki te będą ekspedjowane pociągami, wskazanemi przez wysyłającego. Poza tem adresaci będą mieli możność odbierania przesyłek i listów wprost na dworcu, bez potrzeby czekania na doręczenie ich przez listonosza.

Województwo śląskie

* **Żądania podmajstrzych.** Dnia 17 bm. odbył się w „Strzesze Górniczej“ w Katowicach zjazd delegatów sekcyj podmajstrzych Z. Z. P. z udziałem 65 osób. Po wysłuchaniu referatów prezesa pana Kowalczyka o nowem ustawodawstwie przemysłowem i społecznem i sekretarza p. Miedzińskiego o sprawach organizacyjnych — zjazd powziął szereg rezolucyj, w których m. i. domaga się wprowadzenia w życie dekretu o osobistej umowie pracy dla pracowników umysłowych i fizycznych województwa śląskiego, zaliczenia podmajstrzych do kategorji pracowników umysłowych, a tem samem ubezpieczenia ich w tym charakterze, dalej wprowadzenie sądów pracy na terenie byłego zaboru pruskiego oraz przyjmowania do prac budowlanych w Województwie Śląskiem w pierwszym rzędzie pracowników tutejszych.

* **Wyjaśnienie min. kom. dla maszynistów kolejowych.** Min. komunikacji wyjaśnia, iż rozporządzenie z dnia 29 września 1927 r., dopuszczające niefachowców do prowadzenia pociągów towarowych, odnosi się tylko do maszynistów II kl. (nierzemieślników), mianowanych w myśl rozp. M. K. z dn. 13 kwietnia 1926 r. ze st. palaczy i palaczy parowozowych (nierzemieślników), posiadających odpowiednie kwalifikacje, którym przyrzeczono, że z powodu pełnienia służby maszynistów w okresie powstań i plebiscytu na Śląsku, utrzymani będą na stanowiskach maszynistów. Dalsze więc rozszerzenie przyznanych powyżej przywilejów na innych palaczy nierzemieślników, nie będzie dopuszczane. Również i palacze parowozowi I klasy, przemianowani na pomocników maszynistów II kl. nie mogą być dopuszczani do egzaminów na maszynistę parowozowego, ani też awansowani na stanowiska pomocników maszynisty I klasy. (o)

* **Z życia maszynistów kolejowych.** Kasa główna Związku zawodowego maszynistów kolejowych wypłaciła tytułem zapomóg na obrony prawne, zapomogi chorych, pośmiertne i odprawy emerytalne dla swych członków w marcu rb. ogółem 35 364,72 zł. dla 121 osób. W lutym rb. wypłacono na te same cele 53 603,45 złotych dla 140 osób. W tej liczbie 31 członków otrzymało odprawy emerytalne po 1000 zł. Ostatnio odbyły się walne zebrania członków kół w Tarnowsk. Górach, Szczakowie, Dziedzicach i Maczkach, na których dokonano wyboru członków nowych zarządów kół. (o)

* **Pomoc dla emigrantów we Francji.** Rektor Misji Polskiej we Francji (Paryż Saint Honore 263), ksiądz Szymbor zaapelował do społeczeństwa katowickiego o pomoc w książkach dla tysięcy emigrantów polskich we Francji, pozbawionych strawy duchowej. Z ramienia magistratu m. Katowic oraz Biblioteki i Czytelni T. C. L. zwrócono się w dziennikach o ofiarowanie ze strony społeczeństwa zbędnie nieraz leżących książek, które wysłane do Francji, odegrać mogą doniosłą rolę w kulturalnym dorobku szerokich mas robotniczych polskich. Pierwszą ofiarę złożył P. Wiącek (4 ładne książki) z komisarjatu II policji w Katowicach a za sprawą „Polski Zachodniej“ przesłał na ten cel 23 ładnych książek p. Józef Stachowski ze Świętochłowic. Ale na tem i koniec! Zarządowi Bibljoteki i Czytelni T. C. L. w Katowicach udało się jednak zgromadzić jeszcze 200 tomików, tak, że w przyszłym tygodniu odejdzie na ręce ks. rektora Szymbora 227 książek — jako pierwszy kontyngent. Mamy nadzieję, że w uznaniu ważnego celu P. T. społeczeństwo pospieszy z wydatniejszą pomocą do przygotowania drugiej wysyłki. Wszelkie dary w książkach na ten cel zwracać należy do P. T. Redakcji lub też wprost do Bibljoteki i Czytelni im. K. Miarki w Katowicach przy ulicy 3-go Maja nr. 23, I p.

* **Czego domagają się robotnicy metalowi?** W czwartek, dnia 17 bm. odbyła się w Król. Hucie konferencja zarządów filijnych Związku metalowców ZZP, w której było zastąpionych 64 filje z 158 delegatami. Konferencji przewodniczył prezes Pietrzak, który też wygłosił pierwszy referat, dając pogląd na stosunki życia gospodarczego od 1925 do 1928 roku.

Pan Kubik objaśnił przebieg ostatnich układów z pracodawcami o poprawę zarobków, kładąc nacisk na opłakane stosunki, jakie panują przedewszystkiem w hutach cynkowych pod względem płac hutników — gdzie zarobki stoją o 40 złotych niżej minimum utrzymania rodziny, wydanego przez urząd statystyczny, chociaż takowy nie odpowiada warunkom życiowym.

W dyskusji zabierali głos liczni mowcy, żaląc się na przewlekłą taktykę przeprowadzenia 8-godzinnego dnia pracy. W końcu uchwalono następującą rezolucję:

1. Zebrani przedstawiciele najsilniejszej organizacji Związku metalowców Z. Z. P. w liczbie 158 żądamy w jak najkrótszym czasie przeprowadzenia wszystkich robotników z powrotem do 8-godzinnego dnia pracy. Nadchodząca pora letnia odbija się ogromnie na zmarnowanie zdrowia przy 10- lub 12-godzinnym dniu pracy.

2. Zebrani żądają od posłów NPR. wysunięcia na forum sejmu warszawskiego centralizacji kas emerytalnych hut żelaznych i metalowych, aby raz kres położyć krzywdzie robotnika górnośląskiego pod tym właśnie względem.

3. Żądamy taksamo od posłów NPR. wysunięcia na forum sejmu warszawskiego zmiany reformy pod względem opodatkowania dochodowego dla ojców licznych rodzin przez niedoliczanie do opodatkowania dodatków socjalnych i opłat do ubezpieczeń.

4. Żądamy od Zespołu Pracy przeprowadzenia rozszerzenia ustawy polskiej o urlopach na województwo śląskie na drodze ugodowej z pracodawcami i płacenia całkowitego zarobku w czasie urlopu.

5. Żądamy energicznie reformy obliczania kosztów utrzymania dla rodzin robotniczych, gdyż obecne obliczenie odbiega za daleko od minimum utrzymania rodziny z pięciu głów za 205 zł. miesięcznie.

Z Katowickiego.

Katowice. (Z wydziału powiatowego.) Na ostatniem posiedzeniu wydziału powiatowego w Katowicach udzielono szeregu pożyczek z funduszów, przeznaczonych dla rzemieślników i drobnych przemysłowców na ogólną sumę 25 tysięcy złotych oraz z funduszów powiatowej kasy oszczędności 161.500 zł (w tem pożyczka dla gminy Brzezinka w wysokości 100 tysięcy złotych i dla gminy Nowawieś 50 tysięcy złotych. W dalszym ciągu obrad uchwalono zaciągnąć pożyczkę z funduszów, uzyskanych przez Śląski Urząd Wojewódzki przez zaciągnięcie pożyczki zagranicznej, w wysokości 1.400.000 zł na rozbudowę dróg w powiecie i na przeprowadzenie dalszych inwestycyj w powiatowych zakładach wodociągowych.

— (Pierwsza Komunja święta.) W niedzielę, dnia 13 maja odbyła się I. komunja święta polskich dzieci parafji św. Piotra i Pawła. Do Komunji św. przystąpiło 287 dzieci. W pięknie przystrojonej sali Domu Związkowego przemówił w gorących słowach do dziatek ks. proboszcz Mateja, poczem zaprowadzono dzieci do kościoła parafjalnego. Podczas uroczystej Mszy św. śpiewał chór kościelny. Dla ubogiej dziatwy w liczbie około stu, przygotowały panie z Towarzystwa św. Wincentego a Paulo przy kościele św. Piotra i Pawła uroczysty obiad i po nieszporach podwieczorek.

— (Liczba bezrobotnych) w powiecie katowickim za czas od 10 do 16 maja br. wykazuje, co następuje: ogólna liczba bezrobotnych wynosi 8.807 osób, w tem: 2774 górników, 657 hutników, 538 metalowców, 1 robotnik włókienniczy, 164 robotników budowlanych, 332 robotników kwalifikowanych, 3154 robotników niewykwalifikowanych, 29 robotników rolnych, 357 pracowników umysłowych, 1 hutnik szkła. W okresie sprawozdawczym przybyło bezrobotnych 203, ubyło 306. Stałe zasiłki tygodniowe wypłacono 4266 bezrobotnym, a jednorazowe zapomogi z funduszów dla najbiedniejszej ludności 467.

— (Zjazd gazowników i wodociągowców.) W ubiegłym tygodniu odbył się w Katowicach 10 zjazd gazowników i wodociągowców polskich. Zjazd otworzył przewodniczący zrzeszenia gazowników i wodociągowców polskich dyrektor gazowni warszawskiej inżynier Czesław Świerczewski, następnie wygłoszono szereg przemówień powitalnych. M. in. witali zjazd w imieniu wojewody śląskiego — naczelnik wydziału robót publicznych inżynier Zawadowski, marszałek sejmu śląskiego Wolny, były minister Kiedroń, burmistrz Katowic Skudlarz oraz inni przedstawiciele władz, przemysłu, stowarzyszeń pokrewnych i instytucyj naukowych. Dyrektor śląskiej izby handlowej Sand wygłosił referat o przemyśle górnośląskim. Zjazd wysłał depesze hołdownicze do Prezydenta Rzplitej, do prezesa Rady Ministrów oraz do ministra przemysłu i handlu. Po południu odbyło się walne zebranie zaproszonych gazowników i wodociągowców, na którem po odczytaniu sprawozdania z działalności za rok ubiegły, wybrano nowy zarząd w niezmienionym prawie składzie.

Załęże pod Katowicami. (Z parafji.) W niedziele 13 maja przystępowały dziatki polskie w liczbie około 260 do pierwszej Komunji świętej, zaś w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego niemieckie dzieci w liczbie 55. — W uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego wyruszyła z Załęża i z Dębu procesja do Panewnika celem uproszenia Boga o zakończenie prześladowania katolików w Meksyku. Po powrocie odbył się na placu kościelnym wiec protestacyjny z udziałem około 2000 uczestników. Po przemówieniach ks. kanonika Kubisa i p. Giebla, uchwalono rezolucje protestującą, która ma być podpisana przez zarządy wszystkich towarzystw i wysłana miarodajnym władzom. Okrzykiem na cześć Ojca św. zakończono wspaniały wiec.

Mysłowice. (Przegląd koni.) W dniach 22 i 23 maja br. odbędzie się w Mysłowicach na placu rzeźni miejskiej przegląd wszelkiego rodzaju zwierząt pociągowych, których właściciele winni przyprowadzić je bez względu na to, czy otrzymali wezwanie, czy nie. Należy przyprowadzić konie już od 1 roku w zwyż. Za niezastosowanie się do tego, są przewidziane ciężkie kary.

Siemianowice w Katowickiem. (Uczczenie zasłużonych hutników.) Z ramienia min. przemysłu i handlu zostało odznaczonych za zasługi w pracy w dniu 10 bm. w Katowicach szereg hutników, w tem 10 z huty „Laury“. Są niemi panowie: Krawczyk Karol, Ochmann Karol, Lenard Teodor, Wacławek Franciszek, Wolff Juljusz, Ochmann Franciszek, Drzyga Juljusz, Piecuch Paweł, Macha Paweł i Hallor Edward. Celem uczczenia wyżej wymienionych zaprosił ich dyrektor huty pan Hoffmann w ubiegłą niedzielę do kasyna hutniczego

na skromną uroczystość, na którą przybyli także wszyscy pięcin inspektorów huty. P. Huffmann w słowach uznania zwrócił się do odznaczonych hutników, dziekujac im w imieniu generalnej dyrekcji Spółki Królewskiej i Huty Laury za ich dotychczasową długoletnia pracę i życzac im pomyślności na przyszłość. Nastepnie wręczył każdemu z nich kopertę z zawartościa 100 złotych jako podarunek Spółki. W imieniu odznaczonych hutników dziekował prezes rady załogowej p. Opiela, poczem nastapiło ugoszczenie tychże.

— (Zwaloryzowanie wkładek oszczednościowych w Król. Hucie i Hucie Laury.) Na walnem zebraniu w ubiegła niedziele w Król. Hucie, na które przybyło około 500 osób zainteresowanych, przyjeto olbrzymią większościa propozycje Spółki w sprawie zwaloryzowania wkładek oszczednościowych w wysokości 85 procent według ustawy polskiej. Do 1 stycznia 1923 r. podjete wkładki, zwaloryzowane nie zostaną. Jeżeli jednak przeciwko podjeciu wniesiono protest na piśmie, wtenczas nastapi zwaloryzowanie w wysokości 30 procent, a także i w tej samej wysokości, jeżeli oszczedzajacy został do podjecia wkładki zmuszony. Wszystkie po 1 stycznia 1923 r. podjęte wkładki zwaloryzowuje się także w wysokości 30 procent. wypłata zwaloryzowanych kwot nastapi prawdopodobnie od 1 lipca br. aż do wysokości 1000 złotych, pozostała reszta zaś, w nastepnym roku. Stawka procentowa wynosi do roku 1922 — 4 proc., od 1922 do 1924 procentu sie nie liczy, zaś od roku 1924 nastąpi obliczenie według stawki urzedowej.

Kończyce w Katowickiem. (Ofiary pracy). W środę 16 bm. zostali na kopalni „Delbrück" przez oberwanie się węgla na filarze zabici dwaj rębacze, Dąbrowski z Zaborza i Paweł Kweczer z Kończyc. Smutek w rodzinie śp. Kweczera jest tem większy, ponieważ w domu, w którym nieboszczyk mieszkał, zmarła w tym samym dniu także jego wnuczka w 23 roku życia, po krótkiej chorobie Helena Szweda, rodz. Galwas. Wymienione rodziny są wiernymi czytelnikami „Katolika". Zmarli niech odpoczywają w pokoju!

Pawłów w Katowickiem. (Wystawa robót ręcznych.) W niedzielę 13 maja odbyło się otwarcie wystawy robót ręcznych dzieci szkoły I. i kursu wieczorowego, urządzanego staraniem kierownika szkoły I. Przez całą niedziele odwiedziło wystawę kilkaset ludzi. Podziwiano roboty szydełkowe, drutowe, hafciarskie, gobeliny, zabawki i roboty introligatorskie. Wystawa cieszyła się takiem powodzeniem, że musiano przesunąć termin zamknięcia jej do wtorku.

Bielszowice w Katowickiem. (Pielgrzymka do Częstochowy). Jak inne lata, tak i tego roku wychodzi pielgrzymka do Matki Boskiej na Jasną Górę. Uprasza się, aby w tegorocznej pielgrzymce jak największa liczba pielgrzymów się stawiła, ponieważ przywozimy w tym roku do naszego kościoła parafialnego w Bielszowicach obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Pielgrzymka wyrusza 9 czerwca do Częstochowy a stamtąd do Matki Boskiej Gidelskiej. Powrót 12 czerwca rb. Zgłosić się mogą pielgrzymi i z innych parafij. Zgłoszenia przyjmują do 1 czerwca rb.: Wojcik Paweł, Bielszowice, ul. Główna 168 i Gamoń Franciszek, Bielszowice, ul. Górna.

Z Świetochłowickiego.

Świętochłowice. (Pierwsza Komunja święta.) W uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego przystępowała dziatwa polska Świetochłowic po raz pierwszy do Stołu Pańskiego. Dziatwa zebrała się w sali ćwiczeń, skad w uroczystej procesji zaprowadzono ją do kościoła. Uroczyste nabożeństwo upiększył chór kościelny pięknym śpiewem. Wraz z dziatwą przystepowali do Komunji świętej rodzice, oraz krewni. Bardzo miłe i sympatyczne wrażenie robił widok dziatwy, a szczególnie chłopców, którzy byli tak ubrani, że nie można było odróżnić, które dziecko jest rodziców zamożnych, a które sierotą, lub biedaka, a to dzięki zarządowi i radzie gminnej na czele z naczelnikiem gminy p. Polakiem, który wystarał się o pomoc pieniężną dla dziatwy w wysokości 5 tysięcy złotych.

Hajduki Wielkie w Świętochłowickiem. (Uroczystość I. Komunji św.) W święto Wniebowstąpienia Pańskiego przystępowały dzieci Wielkich Hajduk do pierwszej Komunji św. O godzinie 8 ½ młodzież zgromadziła się w szkole, poczem odprowadzona została w uroczystej procesji do kościoła. Ogółem przystąpiło dzieci do pierwszej Komunji św. 320, z tego 172 chłopców i 148 dziewcząt. (n)

— (Prymicje.) W czwartek 24 bm. odbedą się w kościele parafialnym w Hajdukach prymicje nowowyświeconego kapłana ks. Paconia, syna tutejszego chałupnika Paconia. Studja kapłańskie prymicjant odbył w miasteczku Viterbo we Włoszech. Nowowyświęconemu „Szczęść Boże". (n)

— (Wycieczka do Ojcowa.) Kongregacja młodzieńców urządza w czasie Zielonych Świąt wycieczkę do Ojcowa. Wyjazd w sobotę po południu. Powrót we wtorek po świętach. Zgłoszenia przyjmuje prezes p. Klyta na plebanji. (n)

Lipiny w Świętochłowickiem. (Wycieczka do Krakowa). Koło miejscowe Z. O. K. Z. urządza wycieczkę do Krakowa i Wieliczki. Wszystkich tych, którzy pragną wziąć udział w wycieczce, prosimy zgłosić się do 26 maja rb. u p. Dobrowolskiego przy ulicy Król. Huckiej nr. 2 II. p. Kosztorys wycieczki zostanie podany interesowanym przy zgłoszeniu się.

Szarlej w Świętochłowickiem. (Targ na bydło i konie.) Następny targ na bydło i konie odbędzie się 30 maja br. Spęd bydła dozwolony jest od godziny 7 rano.

Piekary Wielkie w Świętochłowickiem. Zniesienie starego cmentarza.) W miejscu dotychczasowego starego cmentarza, położonego przy ulicy Marjackiej, urządzony zostanie rodzaj parku publicznego. Większa część cmentarzyska została w tych dniach wyrównana. Po ukończeniu prac ogrodniczych, nowy park będzie ozdobą gminy.

Z Pszczyńskiego.

Bijasowice w Pszczyńskiem. (Pożar.) W nocy no 17 maja br. wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika G. i zniszczył dach budynku i część szopy. Szkody, wyrzadzone przez pożar, wynoszą około 7 tysięcy złotych. Przyczyny pożaru dotychczas nie zdołano ustalić.

Studzieniec w Pszczyńskiem. (Znalezienie noworodka.) W tych dniach znaleziono tu noworodka około 4-miesięcznego. Zwłoki znajdowały się już w rozkładzie. Wyjaśnieniem sprawy zajęła się policja.

Z Rybnickiego

Rybnik. (Ze Stowarzyszenia Apostolstwa mężów). W święto Wniebowstąpienia Pańskiego odbyło się po sumie w Domu parafjalnym zebranie Stow. Apostolstwa mężów. Przewodniczący p. Basista w swym referacie omawiał najprzód potrzebę walki z pijaństwem i zachęcał członków do wstąpienia do Związku abstynenckiego. Następnie przemówił o zmarłym Papieżu Piusie IX., którego 50-tą rocznicę zgonu obchodzimy, o jego miłości do polskiego narodu. Ks. patron Jarząbek przemówił z powodu 37-lecia wydania Encykliki „Rerum Novarum" przez papieża Leona XIII i znaczeniu tejże dla robotników. Stowarzyszenie zamierza w ciągu lata urządzić koncert ogrodowy w Paruszowcu.

— (Zapisy do szkoły polskiej) wypadły w mieście naszem dobrze. I tak w Ligocie wszystkie dzieci zapisano do szkoły polskiej, w Paruszowcu dwoje dzieci dotychczas nie zapisano, na Smolnej także dwoje dzieci nie zapisano. Jedynie w szkole I nie zapisało się około 60 dzieci i to dzieci w przeważającej liczbie z rodzin polskich. Rodzice ci powinni jeszcze dodatkowo zgłosić dzieci te do szkoły polskiej. Niechaj rodzice obałamuceni namyślą się, dopóki czas, aby później nie żałowali swego obecnego postępowania. Niechaj nie słuchają agitatorów niemieckich. Obiecanki na nic się nie nadadzą. Rodzice, którzy mówią w domu po polsku, winni dzieci do szkoły polskiej posyłać. Można także dzieci z szkoły niemieckiej przepisać do szkoły polskiej. Niechaj nikt tego nie zaniedba.

Czyżowice w Rybnickiem. (Odpust). W uroczystość Wnieb. Pańskiego obchodziła nasza wioska odpust, i to na św. Jana Nepomuckiego, patrona naszej wioski. Z okazji tej odbyło się w naszej kaplicy o godzinie 10-ej do południa uroczyste nabożeństwo oraz i kazanie, odprawione przez naszego Wiel. ks. dziekana Robotę z Jedłownika. Ludności przybyło dużo, miejscowej i pozamiejscowej.

Giełda pieniężna i towarowa.

Katowickie kursy bankowe
w dniu 19 maja 1928 r.

Płacono za 100 złotych 46,80 marek niemieckich; za 100 marek niemieckich 213,65 złotych; za dolara amerykańskiego 8,91 złotych; za 100 franków szwajcarskich 172,05 złotych.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej
w dniu 18 maja 1928 r.

Płacono: za dolara amerykańskiego 8.88 złotych, za funt szterlingów angielskich 43,40 złotych; za 100 franków francuskich 35.00 złotych; za 100 szylingów austrjackich 125,09 złotych; za 100 koron czeskich 26,35 zł. za 100 lirów włoskich 46.86 złotych; za 100 franków szwajcarskich 171.40 złotych; za 100 guldenów holenderskich 358,58 złotych.

* **Katowickie ceny ziemiopłodów** z dnia 19 maja 1928 r. Płacono za 100 kilogramów franko stacja wojewódzka w walucie złotowej: Pszenica 52—54. Żyto 52—54. Owies 47—49. Jęczmień 51—53. Makuch lniany 55—56. Osucie pszeniczne 35—36. Osucie rżane 35—36. Tendencja spokojna.

Ustawa o amnestji.

Ustawa o amnestji z powodu odzyskania niepodległości Państwa Polskiego zawiera następujące ważniejsze artykuły:

Puszcza się w niepamięć i przebacza przestępstwa na obszarze województwa lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego w latach 1916 i 1919. Artykuł ten dotyczy w pierwszym rzędzie walk na terenie Małopolski Wschodniej.

a) Puszcza się w niepamięć i przebacza przestępstwa z r. 1918, 1919 i 1920 na obszarze, gdzie obowiązuje kodeks karny z r. 1903 za przestępstwa z art. 100 do 110.

b) Inne przestępstwa popełnione w walce orężnej przeciwko Państwu Polskiemu.

Oarowuje się jedną trzecią część kary pozbawienia wolności orzeczonej przez sąd za przestępstwa ujawnionego dążenia do rozpowszechnienia zasad ustroju komunistycznego lub do ułatwienia wprowadzenia tego ustroju przed dniem 3 maja 1926 roku, albo popełnione przed 3 maja 1928 r. przez osoby, które w chwili popełnienia czynu nie ukończyły lat 17. Amnestja powyższa stosuje się choćby karę orzeczono po dniu 3 maja 1928 r.

Amnestji nie stosuje się wobec a) obywateli niepolskich; b) działań komunistycznych w wojsku; c) przez osoby względem których rzeczono karę pozbawienia wolności ponad lat 4.

Puszcza się w niepamięć i przebacza popełnione przed 3maja 1928 r.: a) wykroczenia administracyjne i porządkowe bez względu na rodzaj i wymiar kary; b) przestępstwa, w których ustawa przewiduje pozbawienie wolności do 3 miesięcy i najsurowszą grzywnę; c) przestępstwa popełnione w treści druku, o ile druk ten jest czasopismem wydawanem zgodnie z obowiązującemi przepisami kary prasowej; d) przestępstwa z art. 154 K. K. (nieposzanowanie władzy), wszelkie zniewagi popełnione przeciw władzom pońtswowym i samorządowym oraz zniewagi urzędników i innych funkcjonarjuszów tych władz.

Potępowanie karne w tych sprawach nie będzie wdrożone, a wdrożone będzie nmorzone.

Więzienie dożywotnie zostaje zmienione na więzienie do lat 15, kara śmierci na ciężkie dożywotnie więzienie.

Darowuje się zupełnie wszelkie inne kary niewykonane w całości lub części, w szczególności kary dodatkowe i nawiązki i przestępstwa leśne z wyjątkiem ogłoszeń w druku nakazanych wyrokiem w sprawach o obrazę czci.

Z amnestji wyłącza się: działanie szpiegowskie na rzecz innych państw, przestępstwa wojskowe, podżeganie do buntów wojskowych, uchylanie się od służby wojskowej, jeśli sprawca w tym celu opuścił granice państwa i w tym celu przebywał zagranicą, umyślne pozbawienie życia człowieka z zemsty lub chęci zysku, rozbój, fałszerstwo pieniędzy, stręczenie do nierządu, przemytnictwo, przestępstwa materjalne urzędników państwowych w urzędach lub przedsiębiorstwach państwowych.

Amnestja nie dotyczy również przestępstw należących do właściwości władz skarbowych tudzież kar dyscyplinarnych i porządkowych za przewinienia osób wojskowych.

Teatr Polski w Katowicach

Operetka w Teatrze Polskim w Katowicach.

We wtorek, dnia 22 bm. odbędzie się w Teatrze Polskim premjera operetki w 3 aktach dr. A. M. Willnera i H. Reicherta z muzyką opartą na motywach Fr. Szuberta H. Bertego p. t. „Domek Trzech Dziewcząt". Przepiękna i arcymelodyjna ta operetka otrzyma przepiękną wystawę stylową oraz pierwszorzędną obsadę najwybitniejszych sił zespołu operowego i dramatycznego. W rolach głównych wystąpią pp.: K. Wolska-Sobańska, H. Zunowa, Z. Hajdamowicz, S. Sawicka, I. Orzecka, W. Michałowska, H. Miller, J. Stępniowski, M. Zoner, M. Jastrzębski, A. Wojdan, A. Kopciuszewski St. Oskard, M. Morena, J. Syroczewski, Erwan i inni. W akcie II-gim tańce układu primabaleriny S. Matusezewskiej wykona cały zespół baletu. „Domek trzech dziewcząt" reżyserował p. M. Zoner. Dyrygować będzie kapelmistrz L. Hładyłowicz. Bilety należy wcześniej zamawiać w kasie Teatru. Telefon 24.48.

Wieczór humoru Leona Wyrwicza.

Najznakomitszy polski komik estradowy, ulubieniec publiczności Leon Wyrwicz, wystąpi w Teatrze Polskim w Katowicach tylko jeden raz tj. w środę, dnia 23 bm. o godz. 8-ej wieczór. Program wypełni cały szereg zupełnie nowych „kawałów", dotychczas w Katowicach nie słyszanych. Bilety do nabycia w kasie Teatru.

Wieczór Wyrwicza obudził w szerokich kołach jego zwolenników wielkie zainteresowanie.

Gościnny występ reżysera Marjana Jednowskiego.

Dyrekcji Teatru Polskiego udało się pozyskać na gościnne występy w Teatrze Katowickim p. Marjana Jednowskiego, znakomitego artystę i wybitnego reżysera Teatru im. Juljusza Słowackiego w Krakowie. P. M. Jednowski wystąpi w swojej popisowej roli w „Panu Damazym", Bliżińskiego. Kasa Teatru przyjmuje już zamówienia na bilety.

Wyniki wyborcze w powiatach Śląska Opolskiego.

Opole miasto.

Parlament: Socj. 1327, Nacj. 4667, Centr. 8932, Stres. 935, Kom. 2251, Dem. 529, W. P. 336, **Polacy 105.** —

Opole powiat.

Parlament: Socj. 7746, Nacj. 6644, Centr. 15.759, Stres. 829, Kom. 4367, Dem. 453, W. P. 369, **Polacy 6975.** — Sejm: Socj. 7587, Nacj. 6543 Cent. 10.522, 851, Kom. 4366, Dem. 463, **Polacy 7760.**

Bytom miasto.

Parlament: Socjal. 4555, nacj. 6123, Centr. 12.780, Stres. 1787, Kom. 6503, Dem. 1581, W. P. 702, **Polacy 1342.** — Sejm: Socj. 4482, Nacj. 6028, Centr. 12.976, Stres. 1739, Kom. 6462, Dem. 1567, W. P. 737, **Polacy 1553.**

Bytom powiat.

Parlament: Socj. 4790, Nacj. 3417, Centr. 6980, Stres. 1327, Kom 3604, Dem. 363, W. P. 461, **Polacy 3020.** — Sejm: Socj. 4766, Nacj. 3364, Centr. 6931, Stres. 1300, Kom. 3543, Dem. 363, W. P. 468, **Polacy 3496.**

Gliwice miasto.

Parlament: Socj. 4134, Nacj. 6880, Centr. 18.280, Stres. 2311, Kom. 7533, Dem. 1164, W. P. 357, **Polacy 900.** — Sejm: Socj. 4109, Nacj. 6776, Centr. 18.099, Stres. 2262, Kom. 7509, Dem. 1981, W.P. 363, **Polacy 1013.**

Gliwice powiat.

Parlament: Socj. 1955, Nacj. 3829, Centr. 12.976, Stres. 613, Kom. 5264, Dem. 273, W. P. 99, **Polacy 2582.** — Sejm: Socj. 1974, Nacj. 3738, Centr. 13.315, Stres. 606, Kom. 5165, Dem. 271, W.P. 902, **Polacy 2887.**

Zabrze miasto.

Parlament: Socj. 7804, Nacj. 7416, Centr. 14.171, Stres. 1144, Kom. 14.865, Dem. 1240, W. P. 1028, **Polacy 2570.** — Sejm: Socj. 8103, Nacj. 7260, Centr. 14 362, Stres. 1156, Kom. 14.697, Dem. 1260, W. P. 1016, **Polacy 3067.**

Nysa miasto.

Sejm: Socj. 1782, Nacj. 2792, Centr. 8259, Stres. 459, Kom. 449, Dem. 376, W. P. 142, **Polacy 7.**

Racibórz miasto.

Parlament: Socj. 1716, Nacj. 3634, Centr. 9993, Stres. 465, Kom. 1954 Dem. 678, W. P. 176, **Polacy 632.** — Sejm: Socj. 1713, Nacj. 3563, Centr. 9898, Stres. 469, Kom. 1885, Dem. 669, W. P. 176, **Polacy 739.**

Racibórz powiat.

Parlament: Socj. 1330, Nacj. 4537, Centr. 8800, Stres. 226, Kom. 2725, Dem. 126, W. P. 51, **Polacy 2231.** — Sejm: Socj. 1335, Nacj. 4466, Centr. 8676, Stres. 218, Kom. 2695, Dem. 121, W. P. 51, **Polacy 2493.**

Koźle powiat.

Parlament: Socj. 4233, Nacj. 4954, Centr. 13.840, Stres. 646, Kom. 3134, Dem. 275, W. P. 162, **Polacy 1467.** — Sejm: Socj. 4516, Nacj. 4873, Centr. 13.752, Stres. 651, Kom. 3124, Dem. 280, W. P. 165, **Polacy 1613.**

Strzelce powiat.

Parlament: Socj. 2982, Nacj. 3762, Centr. 11 434, Stres. 470, Kom. 4145, Dem. 250, W. P. 184, **Polacy 4341.** — Sejm: Socj. 2958, Nacj. 3801, Centr. 11 493 Stres. 441, Kom. 4130, Dem. 253, W. P. 182, **Polacy 501[illegible]**

Dobrodzień powiat.

Parlament: Socj. 619, Nacj. 1077, Centr. 3089, Stres. 97, Kom. 538, Dem. 71, W. P. 41, **Polacy 678.** — Sejm: Socj. 607, Nacj. 1057, Centr. 3055, Stres. 92, Kom. 532, Dem. 69, W. P. 41, **Polacy 781.**

Olesno powiat.

Parlament: Socj. 3299, Nacj. 4208, Centr. 6426, Stres. 308, Kom. 837, Dem. 201, W. P. 107, **Polacy 1989.** — Sejm: Socj. 3237, Nacj. 4167, Centrum 6397, Stres. 315, Kom. 826, Dem. 201, W. P. 104, **Polacy 2299.**

Kluczborek powiat.

Parlament: Socj. 4201, Nacj. 10 714, Centr. 4154, Stres. 829, Kom. 1086, Dem. 436, **Polacy 118.** Sejm: Socj. 4165, Nacj. 10.516, Centr. 4120, Stresemanowcy 829, Kom. 1081, Dem. 436, **Polacy 131.**

Ostatnie telegramy.

Woldemaras nie wie, czego chce.

Londyn. (PAT.) Premjer Woldemaras po przybyciu do Londynu udzielił przedstawicielowi Agencji Reutera wywiadu, w którym oświadczył, że wizyta jego ma na celu przyczynienia się do umocnienia tradycyjnej przyjaźni, łączącej oba kraje. Przechodząc następnie do sprawy rokowań polsko-litewskich, Woldemaras zaznaczył, że Polska pragnęła osiągnąć porozumienie z Litwą, nie poruszając kwestji Wilna i dodał, że sprawa przesiedlenia Litwinów w szkołach Wileńszczyzny będzie omawiana na najbliższem posiedzeniu Rady Ligi Narodów. Oczywiście — mówił premjer Woldemaras — nie może być porozumienia z Polską tak długo, jak długo kwestja wileńska nie będzie załatwiona. Mówimy obecnie o prowizorycznem modus vivendi, który wprowadził w życie rezolucje Ligi Narodów. Osobiście — zaznaczył premjer litewski — nie zdaje sobie sprawy z tego, w jaki sposób może być załatwiona sprawa wileńska. Jest ona bardzo skomplikowana i z konieczności załatwienie jej może nastąpić dopiero po generalnem porozumieniu nietylko pomiędzy Litwą a Polską, ale i Rosją i Niemcami i innemi mocarstwami, których interesów gospodarczych ta sprawa dotyczy.

Bankiet prasy.

Rzym. (PAT.) Stowarzyszenie prasy zagranicznej odbyło swój doroczny bankiet, w którym wzięli udział wszyscy członkowie korpusu dyplomatycznego i liczni dziennikarze cudzoziemscy. Prezes stowarzyszenia dr. Hodel wniósł toast za zdrowie króla i członków włoskiej rodziny królewskiej. Następnie dziekan korpusu dyplomatycznego wspomniał o tem, że Mussolini był również dziennikarzem. Kończąc, nówca wniósł toast za zdrowie Mussoliniego oraz za powodzenie współpracy dziennikarzy z dyplomatami.

Rumunja nie boi się rewolucji.

Bukareszt. (PAT). Minister Duca w wywiadzie z korespondentem Polskiej Agencji Telegraficznej oświadczył, że w Rumunji nie może być obecnie mowy o żadnej rewolucji. Chłopi nie mają żadnego powodu do niezadowolenia. Pogłoski o rewolucji były rozsiewane przez wrogów Rumunji zagranicą, celem przeszkodzenia Rumunji w rokowaniach o pożyczkę.

Straszna katastrofa w kopalni.

New York. (WTB). W kopalni Brownoville w Pensylwanji nastąpił wybuch. Kopalnia stoi w płomieniach. Część załogi w liczbie 150 ludzi, została odcięta. Nie ma nadziei uratowania nieszczęśliwych.

Program radjowy.

Wtorek 22 maja.

Katowice, fala 422 m.

16,00 Transmisja z Warszawy. Odczyt p. t. „Szkolenie morskie młodzieży", wygłosi p. J. Jakóbkiewicz — 16,25 Komunikaty Polskiego Zw. Zrzesz. Gospod. Woj. Śląsk. — 16,40 Lektura w języku polskim — 17,05 Komunikaty Wydziału Oświecenia Publicznego Woj. Śląsk. — 17,20 Odczyt: „Śląsk w gospodarce społecznej i skarbowej Polski", wygłosi dr. Michał Bielsk, naczelnik Wydziału Skarbowego Woj. Śląsk. — 17,45 Transmisja koncertu popołudniowego z Warszawy. W programie muzyka operowa — 18,40 Rozmaitości — 19,00 Komunikat harcerski — 19,20 Transmisja z Teatru Polskiego w Katowicach „Domek Trzech Dziewcząt" operetka w 3 aktach według muzyki zaczerpniętej z twórczości Fr. Schuberta — 22,00 Sygnał czasu oraz komunikaty: lotn.-meteor., PAT. i sportowy — 22,30 Transmisja muzyki tanecznej.

Warszawa, fala 1.111 m.

12,00 Sygnał czasu i komunikaty — 16,00 i 16,40 Odczyty — 17,20 Transmisja odczytu z Katowic — 17,45 Muzyka operowa — 18,40 Rozmaitości — 19,05 Komunikat rolniczy — 19,20 Transmisja operetki „Domek trzech dziewcząt" z teatru polskiego w Katowicach — 22,00 Sygnał czasu i komunikaty 23,00 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 566 m.

12,00 Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej, komunikaty oraz muzyka z płyt gramofonowych — 16,00 Komunikat meteorologiczny i gospodarczy — 16,00 Transmisja pieśni majowych z wieży Marjackiej — 16,40 Pogadanka dla rodziców i wychowawców — 17,20 Transmisja odczytu z Katowic — 17,45 Transmisja muzyki operowej z Warszawy — 18,40 Rozmaitości — 19,05 Komunikat rolniczy — 19,20 Transmisja operetki z Teatru Polskiego w Katowicach — 22,00 Komunikaty — 22,30 Muzyka taneczna.

Poznań, fala 344,8 m.

7,00 Gimnastyka poranna — 13,00 Koncert trio radja poznańskiego — 14,00 Giełda pieniężna — 14,15 Komunikaty i ceny targowe rzeźni miejskiej — 17,20 Transmisja odczytu z Katowic — 17,45 Transmisja muzyki operowej z Warszawy — 19,20 Transmisja operetki z Teatru Polskiego w Katowicach — 22,30 Sygnał czasu i komunikaty — 23,00 Muzyka taneczna.

Wrocław, fala 322,6 m.

Gliwice, fala 250 m.

16,00 Transmisja z Gliwic: Program dla dzieci — 16,30 Audycja muzyczna — 18,00 do 20,15 Odczyty — 20,30 Transmisja z Berlina (Wieczór wagnerowski).

SPORT

Doniesienie Śl. Zw. O. P. N.

Zarząd Śl. O. Z. P. N. podaje wszystkim klubom do wiadomości, iż z dniem 14 maja rb. został telefon nr. 710 przez Urząd Poczt i Telegrafów ponownie przywrócony.

W sprawach informacyjnych należy się zwracać pod nr. 710 i to w godzinach ur[illegible]owych od godziny 17-ej do 19-ej.

Komunikat nr. 12

z posiedzenia Wydz. Gier i Dyscypliny z dnia 10 bm.

1. Odroczono protest dot. zawody KS. Silesia Paruszowice — KS. Błyskawica Kop. Emmy aż do wyjaśnienia sprawy. Wobec tego wstrzymuje się ponowne wyznaczone zawody przez W. G. i D. podokręg rybnicki na dzień 20 maja 1928 r.

2. Uwzględniono wyjątkowo prośbę KS. Silesia Paruszowice celem rozegrania zawodów w dniu 1 lipca 1928 roku.

3. Odroczono protest KS. Szopienice 24, z powodu nie uiszczenia kaucji.

4. Uwzględniono prośbę KS. Haller Wełnowiec celem przełożenia zawodów o mistrzostwo klasy B. KS. Wełnowiec 25 — KS. Haller Wełnowiec z dnia 3 czerwca na dzień 10 czerwca 1928 r.

5. Wyrażono zgodę na rozegranie zawodów o mistrzostwo klasy B. I-ej serji pomiędzy KS. Wełnowiec 25 — KS. Silesia Łagiewniki na boisku w Łagiewnikach w dniu 20 maja 1928 r.

6. Przesunięto zawody o mistrzostwo klasy A pomiędzy KS. Pogoń Nowy Bytom — KS. Iskra Siemianowice z dnia 3 czerwca na dzień 22 czerwca rb.

7. Ukarano dyskwalifikacją gracza Szuster Jan KS. Mikołów za widoczne kopnięcie przeciwnika w dniu 22 kwietnia rb. przeciw KS. Nikiszowiec, od 19 maja do 19 lipca 1928 r.

Taksamo Woniecz Franciszek KS. Unja Kończyce za ostrą grę w dniu 22 kwietnia rb. przeciw KS. Zgoda w Zgodzie od 19 maja do 4 lipca 1928 r.

Taksamo stolarz Alojzy KS. Wełnowiec 25 i Miszek Adolf KS. Bytków za czynne znieważenie gracza w dniu 22 kwietnia rb., od 19 maja do 19 listopada 1928 roku.

Taksamo Niesporek Emil KS. Rozwój i Nikodem Jan KS. Rozwój Kat. za ostrą grę wzgl. obrazę sędziego w dniu 22 kwietnia przeciw KS. Ligocianka w Ligocie, od 19 maja do 4 czerwca rb.

Taksamo Czudaj Alfred i Słodczyk Józef I. KS. Tarnowskie Góry za nieposłuszeństwo wzgl. sędziego w dniu 22 kwietnia przeciw KS. Nowy Bytom, od 19 maja do 11 czerwca 1928 r.

Taksamo Konieczny Henryk KS. Słowian Bogucice za niebezpieczną grę w dniu 22 kwietnia przeciw KS. Pogoń Katowice od 16 maja do 26 maja 1928 r.

Taksamo Grabiński J. KS. Naprzód Lipiny za ostrą grę w dniu 15 kwietnia przeciw KS. Iskra Siemianowice od 14 maja do 2 czerwca 1928 r.

Taksamo Imiela Edmund KS. 06 Mysłowice za uderzenie widza w dniu 29 kwietnia przeciw KS. Pogoń Katowice, od 19 maja do 19 sierpnia 1928 r.

Taksamo Płuczy Kon. Fryc. KS. Walka Makoszowy za niebezp. grę i obrazę sędziego w dniu 29 kwietnia przeciw KS. Wawel Nowa Wieś od 19 maja do 19 lipca 1928 r.

Taksamo Scholz Hugon KS. Naprzód Rydułtowy za obrazę sędziego w dniu 29 kwietnia przeciw KS. Kościuszko Szopienice od 19 maja do 4 czerwca 1928 r.

Taksamo Krybus Karol i Stuła Józef KS. Dąb przeciw KS. Policyjny w dniu 29 kwietnia pierwszy za pobicie gracza od 19 maja do 19 listopada rb., drugi za brutalną grę od 19 maja do 19 lipca 1928 r.

Taksamo Banek Wilhelm KS. Pogoń Katowice i Stalmach Wiktor KS. 06 Mysłowice za widoczne kopnięcie przeciwnika w dniu 29 kwietnia, od 19 maja do 19 lipca 1928 r.

Taksamo Suchoń Wilhelm KS. 09 Mysłowice za brutalną grę i widoczne kopnięcie gracza w dniu 29 kwietnia przeciw KS. 22 Mała Dąbrówka od 19 maja do 19 lipca 1928 r.

Taksamo Koczera Antoni i Duda Antoni KS. Chorzów w dniu 29 kwietnia przeciw KS. Kresy Król. Huta za pogróżki wzgl. sędziego od 19 maja do 20 sierpnia 1928 roku.

Taksamo Kandora Rudolf KS. Chorzów za pogróżki wzgl. sędziego i czynne znieważenie sędziego w dniu 29 kwietnia przeciw KS. Kresy Król. Huta od 19 maja 1928 r. do 19 maja 1929 roku.

8. Odrzucono protest KS. Chorzów — KS. Kresy Król. Huta na podstawie sprawozdania sędziego.

Korduła, przewodn. **Cyganek**, sekretarz.

Komunikat skarbnika Śl. Z. O. P. N. Katowice.

Niniejszem przypomina się poraz drugi, że termin płatności drugiej raty ryczałtu od mistrzostw upłynął dnia 15 maja rb. Kluby, które nie wpłacą przypadającej kwoty Śl. Z. O. P. N. do dnia 24 maja 1928 r. zostaną w myśl komunikatu W. G. i D. L. dz. 89-28 pkt. 13 z miesiąca marca 1928 r. automatycznie zawieszone.

Chmiel, skarbnik.

Sprawy podatkowe.

Płatność podatków.

Podaje się do wiadomości płatników podatku przemysłowego od obrotu, że ministerstwo skarbu zezwoliło na uiszczenie różnicy, pomiędzy kwotą wymierzonego podatku od obrotu za rok 1927 a ustawowemi zaliczkami, przypisanemi na tenże rok, w dwóch równych ratach płatnych do dnia 20 maja rb. i 15 czerwca rb., bez doliczania ustawowych kar za zwłokę i odsetków za odroczenie.

Również został odroczony termin płatności zaliczek na podatek przemysłowy od obrotu za I i II kwartał 1928 roku, a mianowicie: zaliczka za I kwartał winna być uiszczona do dnia 15 lipca 1928 r. włącznie, za II zaś kwartał do dnia 15 sierpnia rb. włącznie.

Do terminów tych nie będzie miał zastosowania 14-dniowy termin ulgowy, przewidziany w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 73, poz. 721).

Niedotrzymanie któregokolwiek z wyżej oznaczonych terminów, pociąga za sobą pozbawienie płatnika ulg, a nadto spowoduje natychmiastowe przymusowe pobranie zalegających kwot wraz z karami za zwłokę, licząc od ustawowych terminów ich płatności wraz z ewentualnemi kosztami egzekucyjnemi.

W interesie zatem samych płatników leży, aby należności, o których była mowa, były uiszczone przed ubiegiem wyznaczonych terminów.

Projekt nowego podatku dla rozbudowy szkół.

W sferach miarodajnych projektowane jest nałożenie nowego podatku t. zw. szkolnego, którego fundusze służyćby miały na rozbudowę szkół, w pierwszym rzędzie powszechnych.

Inicjatorom projektu, jak się dowiadujemy, chodzi o to, by podatek szkolny obejmował jak największą liczbę płatników, a więc uiszczających podatek przemysłowy, dochodowy, lokalowy i gruntowy.

Jak słychać, istnieje pogląd, by nie obciążać jeszcze dodatkowemi podatkami i tak uginających się pod ciężarem podatkowym płatników, natomiast zamiast przejściowo istniejącego nadzwyczajnego dodatku 10-procentowego od wszystkich podatków i opłat stemplowych, wprowadzić stały podatek szkolny. W obecnej chwili sprawa nowego podatku wymaga jeszcze szerszego omówienia na międzyministerjalnych konferencjach, tak, że definitywne załatwienie powyższego projektu jest kwestją dłuższego czasu.

Krótko-zwięzłowato.

Najdłuższy tunel kolejowy znajduje się koło miasta Denver w Ameryce Północnej, a ma dziesięć kilometrów długości. —

*

Człowiek mruga oczami około 11 000 razy na dzień.

•

CZASOPISMA.

Wyszedł z druku świeży nr. 10-ty „Promienia", zawierający obfite materjały. **Wielka loterja 200-stu książek;** udział biorą wszyscy tylko Ci prenumeratorzy, którzy uiszczą należytość kwartalną przynajmniej od 1-go czerwca.

Następnie szereg aktualnych artykułów ze wszystkich dziedzin życia, jak również ciekawe i zajmujące powieści.

Kto nadeśle swój adres, wysyłamy bezpłatnie przez cały miesiąc numery okazowe. — Prenumerata bardzo niska.

Adres Administracji „Promienia": Poznań, Fr. Ratajczaka 16.

Nr. 10 „Młodej Matki" przynosi bardzo ważny artykuł, mogący zainteresować liczne rzesze matek: oto dr. S. Popowski odpowiada na pytanie: „Co można zrobić dla dziecka, nie wyjeżdżając na letnisko", dr. H. Trenkner o „Szczepieniu ochronnem ospy", a dr. A. Klęsk z Krakowa o „Wpływie alkoholizmu rodziców na rozwój umysłowy i fizyczny dziecka", Z. Zawisza-Kernowa daje szereg trafnych uwag o „Dziecięcym języku" a dr. Bańkowska omawia sprawę „Poszanowania indywidualności w dzieciach".

Numer jest pięknie ilustrowany i przynosi ładną tablicę mód dziecięcych i wzór szlaku na ścianę do pokoju dziecięcego.

Dwa czasopisma przeciwalkoholowe tj. „Świt, miesięcznik poświęcony walce z alkoholizmem", przeznaczony dla inteligencji, wychodzący w nakładzie 3000 egzemplarzy, oraz kwartalnik „Przyjaciel Trzeźwości" dla ludu, wychodzącego w 10 000 egz. wydaje Katolicki Związek Abstynentów w Poznaniu. Oba czasopisma są ilustrowane i treściwe i wychodzą na papierze satynowanym. Abonament „Przyjaciela Trzeźwości" wynosi zaledwie 75 groszy rocznie, zaś „Świt" dla niecłonków 6 zł. rocznie. Sympatycy ruchu, należący do chrześcijańskiej Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej i Polskiego Związku Księży Abstynentów odbierają Świt bezpłatnie, zaś członkowie Zw. Nauczycieli Abstynentów płacą abonamentu tylko 4 zł. rocznie. — Adresować należy: Poznań, Aleje Marcinkowskiego 26.

Odpowiedzi redakcji.

Parafjanom w Ćwiklicach. Korespondencji dla miłej zgody w parafji nie zamieścimy. Radzimy przedstawić sprawę Przew. ks. Kanonikowi.

Parafjaninowi w Król. Hucie (św. Barbary). Korespondencji w brzmieniu nam nadesłanem nie umieścimy Jesteśmy zdania, że zatarg można załatwić na miejscu, a nie publicznie przez gazety.

Zarząd oddziału śląskiego Zw. H. P. Doniesienie o zawodach harcerskich drużyn sportowych na stadjonie w Król. Hucie w niedzielę, dnia 20 maja otrzymaliśmy w sobotę do południa już po wydrukowaniu numeru niedzielnego.

Związek Powstańców Śląskich, grupa Nowawieś. Korespondencja o poświęceniu sztandaru w dniu 20-go maja rb. nadeszła do nas w sobotę do południa, kiedy numer gazety naszej na niedzielę był już wydrukowany. W przyszłości prosimy przysłać wcześniej.

100 Nowa Wieś. 1. Banknoty przedwojenne nie przedstawiają obecnie żadnej wartości. 2. Wkładki w kasach oszczędnościowych będą zwaloryzowane w stosunku do majątku danej kasy. 3. Z pożyczek hipotecznych należy zwrócić 15 procent przerachowanej sumy według § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r.

1873. Potrzebnych informacyj udzieli Powiatowa Komenda Uzupełnień w Lublińcu, dokąd należy również wniosek o odroczenie stawić. — 1610 mkn. przedwojennych równają się 1987,65 złotych, pożyczka hipoteczna 15 proc., czyli 298,15 zł., i odsetki za ostatnie 4 lata.

W. P. Gorcyce. 3517 mkn. przedwojennych równają się 4341,87 złotych., pożyczka hipoteczna 15 proc., czyli 651,28 złotych i zaległe odsetki. — 300 mkn. równają się 368,14 złotych, 15 proc. = 55,22 złotych.

P. G. Bljasowice. 1. O niewypłacony zarobek można zaskarżyć do sądu przemysłowego w Pszczynie. 2. Pracodawca może potrącić z zarobku ⅔ składki do kasy chorych i połowę do ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa.

Radlin. Miejscowość nazywa się Głogów i znajduje się na Śląsku Dolnym.

Lisów. O ile kobieta była zatrudniona jako służąca, należało ją zgłosić do Kasy chorych i lepić znaczki do ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa.

Sprawy towarzystw.

Zgoda. W środę, dnia 23 maja rb. o godz. 7-ej wieczorem odbędzie się w sali oberży hutniczej przy ul. Wolności nr. 29 wykład, zorganizowany przez Zespół polskich stowarzyszeń, pod tytułem „Prawda o wschodnich ziemiach Polski". Referent p. Alojzy Mach z Katowic. Ze względu na ciekawość tematu uprasza się wszystkich obywateli jak również i pozamiejscowych o liczne przybycie.

Zarząd Zesp. polskich stowarz.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik" spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.